

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petina enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 13

Sobota, 16. februarja 1935

Leto X

Na volitve!

Narodna skupščina, ki je bila izvoljena dne 8. novembra 1931, je po trudapolnem brezdelju razpuščena in volitve za novo skupščino so razpisane za 5. maja t. l.

Razpust te Narodne skupščine je prišel preko noči. Dasi so ga vsi politični krogi pričakovali že od nastopa vlade g. Jevtića, je vseeno presenetil vse, razen vlade. Med presenečenimi je brez dvoma tudi slavna in vsemogočna JNS, ki je danes precej zbegana. Ker ideoloških korenin ta stranka med širokimi plastmi naroda ni imela in nima. Vsa njena moč je obstojala v vladinem aparatu, ki ga je smatrala za svojega. Iz navedenega je tudi razumljivo, zakaj razpuščena skupščina, ki je bila v takih okoliščinah izvoljena, ni imela v javnosti nobenega ugleda, tem manj pa vpliva. Ako velja to za širšo javnost, velja tembolj za delavski razred, ki v tej skupščini ni imel niti enega svojega direktnega zastopnika, pa tudi niti enega zagovornika delavskih interesov. Ta skupščina je bila edina v zgodovini našega parlamentarnega življenja, v kateri delavsko vprašanje kot tako ni bilo nikoli tretirano. Ako se je tudi ob priliki kake proračunske debate morda sem ter tja govorilo o kakšnem delavskem vprašanju, se je to zgodilo s tako površnostjo, nepoznanjem in brez ljubezni do vprašanja samega, da bi bilo veliko koristnejše, da bi se o takih vprašanjih na tak način sploh ne razpravljalo, ker je taka razprava napravila delavstvu več škode kakor koristi.

Zaradi tega je razumljivo, da delavski razred Jugoslavije ne more žalovati za tako, njemu tujo, Narodno skupščino.

Razpust je izvršen, volitve v novo skupščino so razpisane, zato je treba določiti naše stališče napram novim volitvam.

Naše stališče je razumljivo, da volitve v novo skupščino so razpisane, zato je treba določiti naše stališče napram novim volitvam.

Nameni bolgarskega režima

Bolgarski ministrski predsednik general Zlatev je izjavil, da ni ne politik ne diplomat. Naš glavni cilj, ki tvorimo sedaj vlado, je izboljšanje razmer v svoji deželi ter era dobrohotne volje in odkritega prijateljstva z našimi sosedi, ter zlasti z Jugoslavijo, v kateri prebiva nam po krvi sorodno ljudstvo.

Kmet in delavec

Prav stare izkušnje imata kmet in delavec, da je politika ljudi, ki uganjajo samo »visoko« politiko velike posesti in kapitala, spravila vedno na kant. Današnja doba je za to v Evropi eklatanten dokaz. Naši navidez veliki politiki, sicer pa majhni, nimajo ne kmetiške in ne delavske politike. Radi bi, da bi jim kmeti in delavci delali parado, ne pridejo pa do načrtnega organizatoričnega dela, po katerem bi prišla ta dva v vrtnice gospodarstva in si izboljšala svoj položaj. Brez njih gre politika svojo pot. Isto velja za obrtništvo. Mi vsi smo ena fronta v boju za eksistenco!

Abesinci morajo poljubiti italijansko zastavo

Italija in Abesinija

Spor med Italijo in Abesinijo je nekoliko podoben sporu med Avstro-Ogrsko in Srbijo 1914. Avstro-Ogrska je bila pripravljena opustiti vojno, če Srbija odpre meje ter dopusti nje žandarmerijo v Srbiji. Z rimskim paktom je bil sklenjen sporazum med Italijo in Francijo spoznavno z Anglijo, kako naj Italija »pomiri« Abesinijo, češ, da Abesinija ni civilizirana država. Abesinci so zagrešili »zločin«, da so napadli Italijane na svojem ozemlju, ker so se Italijani hoteli polastiti še ne razmejenega ozemlja. Sklenili so sicer, da se zaradi prvega spopada skličejo pogajanja med Italijo in Abesinijo. Do pogajanj pa ni prišlo. Abesinija se podvrže razsodbi Društva narodov, ne mara vojne, zahteva pa nedotakljivost svojih mej in svoje neodvisnosti.

Abesinci zbirajo svoje čete ob Somaliji in Italija pošilja tja čete, predvsem južne Tirolece in Primorce. Abesinija je sicer velika država, ki ima komaj enajst milijonov

prebivalcev ter lahko postavi v boj dva milijona vojske. Takih sil Italija ne more spraviti v daljnjo deželo.

Italija zahteva odškodnino in zadoščenje italijanski zastavi. Trdi sicer, da ni stavila ultimata Abesiniji, vendar so zahteve poniževalne za Abesinijo. Najprej naj plača odškodnino za napade, ki so se izvršili na abesinskem ozemlju na Italijane in obenem naj izkaže vojaško čast italijanski zastavi, katero bi moral dotični poveljnik — poljubiti.

Diplomacija prigovarja, da se spor poravnava mirnim potom. Toda isto so trdili tudi o japonsko-kitajskem sporu. Nedvomno bo poizkušala Italija povečati svoj vpliv v Abesiniji v zmislu rimskega pakta in v kolikor ne bodo ogroženi angleški in francoski interesi.

Verjetno je pa tudi, da se Italija ustraši ter popusti, ker je že enkrat dobila občutne batine od Abesincev.

Italijani bi radi tamkajšnje ozemlje kultivirali.

Veličastna manifestacija „Socialne fronte“ v Parizu

Boj proti reakciji v Franciji

Vsem so še v spominu burni dnevi lanskega februarja v Parizu, katerim je bila povod zloglasna korupcijska afera Stavyskega. Takrat so to afero izkoristile fašistovsko-desničarske bojne organizacije, vsem na čelu znani »Ognjeni križi«, ki so s svojimi pouličnimi demonstracijami 6. februarja proti vladi izzvale krvave izgrede, pri katerih je padlo blizu sto žrtev. Levičarske organizacije so potem 12. februarja priredile velike protifašistične demonstracije, pri katerih so zopet padle žrtve. Takrat se je fašistična nevarnost pokazala v Franciji v vsej svoji jasnosti in je povzročila, da so socialisti in komunisti sklenili premirje in se združili v akcijsko skupnost. Te dni so hoteli desničarji izkoristiti obletnico teh dogodkov za nove demonstracije proti demokraciji. »Socialna fronta« je pa izjavila, da če bodo smeli demonstrirati desničarji, bodo tudi levičarji šli na ulice. Vlada je bila nato prisiljena, javne de-

monstracije prepovedati. Pač pa so desničarski krogi organizirali 6. februarja po vseh pariških cerkvah slovesne zadušnice za lani padle žrtve desničarjev. Zadušnici, ki jo je v cerkvi 'Notre dame' opravil sam pariški kardinal, je demonstrativno prisostvoval tudi sam predsednik vlade, Flandin, kar mu je pa demokratska večina v parlamentu zelo zamerila in je malo manjkalo, da naslednji dan pri glasovanju ni ostal v manjšini. Ostentativno pokazane Flandinove simpatije do desničarjev so republikansko in demokratično usmerjeno prebivalstvo Pariza še bolj razdražile in ko je »socialna fronta« pozvala k tihim manifestacijam v spomin svojih žrtev, padlih 12. februarja t. l., se je te manifestacije na Trgu Republike v nedeljo udeležilo nad 100.000 Parižanov, ki so spomenik Republike do vrha pokrili z vencem rdečimi trakovi. Mir se ni nikjer kalil. Desničarji sedaj besne od jeze.

Obletnica delavskih bojev z reakcijo

Dvanajsti februar v Avstriji

Avstrijsko delavstvo je dne 12. t. m. ob obletnici svojih bojev z reakcijo priredilo po več krajih demonstracije, konference ter razširilo zadnjič omenjeni proglas na avstrijsko delovno ljudstvo. Na Dunaju se je v Ottakringu zbralo 200 delavcev, ki

so nosili rdečo zastavo. Seveda je prišlo do spopada s policijo. Dva delavca sta bila ranjena, eden se je ustrelil sam, ker ni maral prenašati tortur v dunajskih policijskih zapornih. Avstrijski tisk je vse delavske prireditve in manifestacije zamolčal.

Izjava ministrskega predsednika:

„O ustavni ureditvi se ne glasuje“

Dne 13. t. m. je predsednik vlade izjavil deputaciji, da sprejme nosilstvo državne liste.

Predsednik vlade Jevtić je pa obenem izjavil, da se v tej volilni borbi niti ne morejo, niti ne smejo obravnavati vprašanja, ki so bila nespremenljivo rešena v ustavi z dne 3. decembra 1931.

raj teden se je zbrala deputacija

Reklamirajte volilno pravico!

Čas reklamacij je kratek. Že dne 21. februarja bo zadnji dan. Volilni imeniki so na vpogled v občinskih pisarnah. Vpogled je dovoljen vsakomur in vsakdo ga sme tudi prepisati. Reklamacije in zanje potrebni dokumenti so brezplačni in brez kolkovin.

Pravice brez jamstva

Kazen za podjetnike, ki ovirajo in zatirajo delavske organizacije

Zakoni, ki dovoljujejo pravice in bojevanje zanje, morajo imeti tudi določbe, ki nalagajo onemu, ki bi hotel koga v teh pravicah oškodovati, glede kaznovanja. Če kdo ovira vršenje zakona, je logično kaznjiv, če kdo komu dela krivico, ker se je potoval za svoje zakonite pravice, je kaznjiv. Tako bi mislil lajik, ki ne pozna v tem pogledu naše še nepopolne zakonodaje.

Zakon o zaščiti delavcev ima v § 35 naslednjo določbo:

»Pomožno osebje (delavci), ki dela v podjetjih, navedenih v § 1 tega zakona, se smejo združevati v specialna udruženja v svrhu zaščite svojih gospodarskih, kulturnih in moralnih interesov.«

Očividno je bil namen tega določila, da dovoljuje ustanavljanje organiziranih sil, ki naj uresničijo določbe zakona. Brez te določbe bi zakon v resnici bil popolnoma pomanjkljiv. Kdo bi se sicer boril za osemurni delovnik, kdo za higijeno in druge pravice delavstva, ki izhajajo iz določb tega zakona, tako za higijenske razmere, proti zlorabi ženskega dela, proti nočnemu delu, za nedeljski počitek itd. Ali morda delodajalci? O, to pa že ne!

To nalogo ima pač delavstvo, ker se tiče delavskih interesov. Nihče drugi. Z zakonom so pa z goreno določbo

legalizirane delavske strokovne organizacije.

Če bi delavstvo ne imelo te pravice, potem bi pač bilo izročeno delodajalski volji na milost in nemilost. Imeli bi pravcate srednjeveške razmere suženjstva in neomejeno izkoriščanje delovne sile.

Za predrznost bi se smatralo, če bi zahtevali kaj svojih pravic.

Vendar ta važna določba delavstva ne more popolnoma zadovoljevati. Svoboda organizacije ni še dovolj.

Zakon daje delavcu pravico, da se organizira, toda ne vsebuje nobenih sankcij, če še tej delavski pravici opreka.

Zakon ne določa nobene kazni, če delodajalec ali njegov namestnik prepove delavcu vstop v organizacijo, nobene kazni, če delodajalec odvaja delavce od organizacije, ga zaradi organizacije odpusti ali ne sprejme v delo. S tem ravnanjem delodajalci vsekakor kratijo pravice delavcev in bi morali biti za te kršitve zakona kazensko odgovorni, če nimajo toliko morale, da bi pustili delavstvu njega pravice. Ni se jim treba bati kazni, zato so arogantni in le prepogosto čujemo njih izjave, da organiziranih delavcev ne potrebujejo.

Kaznjivi bi morali biti tudi taki prestopki zakonite določbe. Vsak delodajalec, ki sabotira zakon z bojem proti organizaciji, ki krši pravice delavcev po zakonu o zaščiti delavcev sploh, bi moral za svojo kršitev zakona sedeti v ječi.

Globe niso dovolj učinkovita kazen.

Tega jamstva zakon ne nudi. To je vzrok, da delodajalci pravice strokovne organizacije delavcev ne spoštujejo in ravnajo kakor bi te zakonite določbe ne bilo. Pogostoma skušajo delodajalci, če ne gre drugače, korumpirati posameznike, ki so sla-

botni in rajši štiti svojo osebnost dobiček kakor splošne delavske interese, ali pa snujejo rumene organizacije s podkupovanjem ali sladkimi besedami. Svobodne organizacije se zavzemajo za popolno uveljavljanje delavske zaščitne zakonodaje ter se bore za boljši življenjski položaj delavstva; zato so trn v peti delodajalcev.

Ne mislimo s tem, da bi naše svobodne in razredne organizacije morale uživati poseben privilegij. Tega nikakor ne! Toda vendar je potrebno

zabraniti delodajalcem, da se vtikajo v zadeve delavskih strokovnih organizacij!

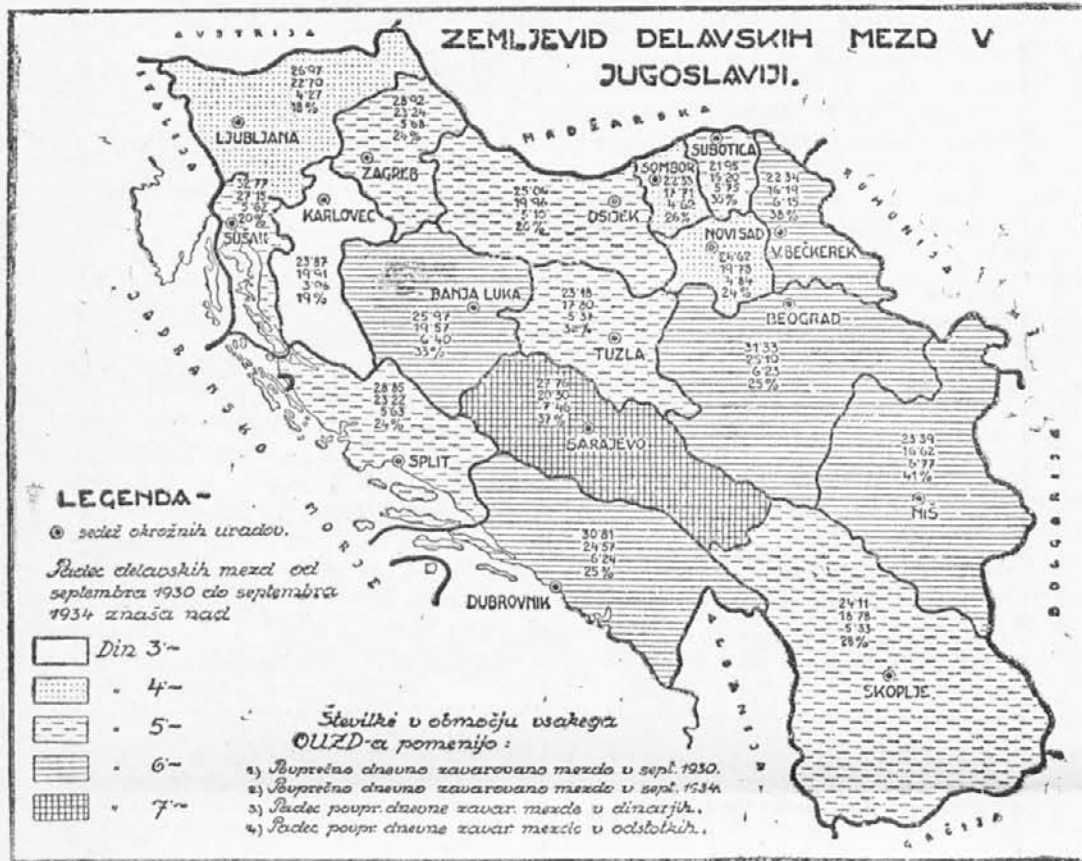
Kdaj se delavci zanimamo, kateri organizaciji pripadajo delodajalci?

Kdaj smo delavci branili delodajalca, da se organizirajo? In na njih organizacije nočemo vplivati. Naj pušče delodajalci tudi naše organizacije, pa bo stvar v redu in mi se ne bomo pritoževali. Naše organizacije so naše, ki delodajalcev prav nič ne brigajo. Delodajalec pa, ki ne spoštuje naših organizacij, zasluži tudi, da nosi posledice kršitve zakona, ki štiti delavstvo.

Iz tega razloga je dopolnitev § 35 zakona o zaščiti delavcev potrebna. Šele tedaj, ko bo zakon določal tudi sankcije proti kršitvi zakonitih določb, postane tudi pravica organizacije delavstva stvarno zagotovljena.

Prosto po S. P.

Koliko so padle dnevne plače od 1930 do 1934

Podatki se nanašajo na delavstvo, ki je zavarovano pri socialnem zavarovanju. Plače pri drugem delavstvu so padle še bolj.

Po okrajnih uradih za socialno zavarovanje so povprečne dnevne plače padle v treh letih (to je od 1930 do 1934):

Ljubljana in Maribor	za Din 4.27
Karlovac	za Din 3.96
Sušak	za Din 5.62
Split	za Din 5.63
Zagreb	za Din 5.68
Novi Sad	za Din 4.84
Beograd	za Din 6.23
Dubrovnik	za Din 6.24
Osiijek	za Din 5.10
Sombor	za Din 4.62
Skoplje	za Din 5.33
Tuzla	za Din 5.38
Banja Luka	za Din 6.40
Subotica	za Din 5.75
Sarajevo	za Din 7.46
Vel. Bečkerek	za Din 6.15
Niš	za Din 6.77

Padec plač povprečno v celi državi znaša Din 4.92. Povprečna plača v državi je znašala 1930 Din 26.32, 1934 pa le Din 21.40.

Delavstvo v dravski banovini je najboljše branilo svoje mezde. Vsekakor je pa povprečna mezd mnogo prenizka in je vrhu tega večja in večja nezaposlenost povsod silno poslabšala socialni položaj delavstva. Neznatna poživitev gospodarstva ne odtehta velike izgube.

Omeniti je še treba, da znaša povprečna mezd v Vel. Bečkereku le Din 16.19, v Nišu Din 16.62. Drugod je višja. V Ljubljani Din 22.70, najvišja je na Sušaku Din 27.15 in v Dubrovniku Din 24.57. Največji padec mezd izkazujejo Niš, Vel. Bečkerek in Sarajevo.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Avstrijska stanovska država skubi kmeta in delavca

S stanovsko državo uganja reakcija demagogijo. Vsi stanovi bodo vpoštevani, pravijo, toda dejansko pride v stanovski državi do veljave in besede samo kapitalist in oderuh.

Avstrijski hajmverovski list »Der Heimatschützer« je sam objavil po uradnih podatkih, kako velika je razlika med cenami kmetiških pridelkov, ko jih kmet prodaja in ceno, ko konzument kupuje blago. Kmet dobi na pr. za živino kg 40 do 50 grošev žive teže, konzumenti po mestih pa plačujejo meso po 8 šilingov. To je, živa teža velja Din 3.50 do 4.50, do-

čim plačuje konzument meso po 51 Din kg. Mleko plačujejo kmetu po 15 do 18 grošev, prodajajo ga pa prekupci po 47 do 53 grošev liter. V naši veljavi znaša cena pri nakupu okoli 1 Din za liter, prekupci pa dobe za liter mleka Din 4.25. Razen tega uvaža stanovska država najrazličnejša obdavčenja za kmeta in na njegove pridelke, ki se pa porablja v druge namene, ne v olajšavo kmetiškega položaja.

Navedene številke kažejo, da ima krščanska stanovska država namen še huje izkoriščati kmeta in delavca.

Za 40 urni delovni teden

Upravni svet mednarodnega urada dela poroča, da bo skušal na letošnji plenarni seji mednarodnega urada dela, ki se bo vršila meseca junija t. l., uveljaviti 40 urni delovni teden za naslednje industrije: javna dela, stavbstvo, steklarstvo, jeklarstvo, železarstvo in premog. Uvedba 40 urnega delovnega tedna v mednarodnem gospodarstvu dela težkoče, ker veleindustrija velekapitalističnih držav, ki zlasti izkorišča delavstvo v manj civiliziranih deželah do skrajnosti. Zaradi teh mora trpeti progres socialnega napredka.

Minister s. dr. Czech 65 letnik

Čehoslovaški minister za javna dela nemški soc. dem. dr. Czech je 14. t. m. dovršil svoje 65. leto življenja. Član vlade je dr. Czech že od 1929. Prvotno je prevzel ministrstvo za socialno skrb, ki ga je z uspehom vodil v najhujši krizi. Lansko leto je prevzel ministrstvo javnih del z ozirom na socialnodemokratsko iniciativo, da je v krizi vršiti javna dela. O njegovem delovanju smo že večkrat poročali. Ministru čestitamo tudi mi ter želimo, da še dolgo vrši važni posel.

Doma in po svetu

Barve se kar prehitro spreminjajo pri naših klerikalcih. — Uboga Kopitarjeva ulica! Ubogo uredništvo »Slovenca«! V Avstriji tako lepo vladajo njihovi tovariši s knezom Starhembergom, v posaarskem ozemlju so se za celo Nemčijo sporazuneli s hitlerjevci, pri nas pa taka negotovost! A. Mačec... ki je nedavno v prenapetosti zapisal sam »Slovenec«: Kadar ljudstvo kaznuje, je, kakor, da sam bog kaznuje!

Ban dravske banovine obeta boljše novo dobo. Novi ban dravske banovine g. dr. Dinko Puc je v svojem nastopnem govoru pred banskim svetom z ozirom na izjave predsednika vlade obetal novo boljše dobo. Njegov govor je bil pa le splošnega značaja. K njegovemu nagovoru poudarjamo samo eno prvih zahtev delavstva, to je, da omili davčno obremenitev delavstva ter obdavči dajatev zmožne sloje in zavode. Gospod ban je bil prej župan ljubljanski. In v tej občini tvorijo indirektni davki ogromni del dohodkov, dočim sta posest in renta manj obremenjena. Lepa je štednja, lepa socialna politika, toda viri v te namene morajo dotekati iz bogatejših virov. — Vendar upamo, da bo novi ban tudi v tem oziru poslušal opravičeni glas konzumentov.

Zanimivo. Ljubljanski »Slovenec« objavlja odlomek iz govora dr. Be-

neša o demokraciji po avstrijskem poročilu. V objavi so tudi naslednje izjave (vsebinsko): »Sem demokrat in branim demokracijo, ker vem, da demokracija najbolj odgovarja potrebam in življenju (našega) naroda. Pojavi diktatorskih režimov so pojavi notranje oslabelosti, zunanje prikazni politične zmedenosti. Proti boleznim izrodnom revolucije za pravo demokracijo se bo moral naš narod izčrpati. Diktatorski režimi pričenjajo navadno z velikimi lažmi. Toda diktature so po veliki večini dovedle do katastrof. Diktatorski režimi, ki vsled obolevnosti duha naenkrat vstanejo, razpadejo navadno v splošnih polomih ali pa se izpreminjajo in vračajo k normalnemu življenju, k demokraciji. Diktature so anarhije, ker ne spoštujejo najosnovnejših človeških svoboščin. Diktature so nekaj prehodnega. Demokracija pa je ideal človeštva. — Te izjave dr. Beneša navaja »Slovenec«, ne da bi ga oblila rdečica. Po »Slovenčevu« logiki bi morali dr. Beneša preklesti, ker negira njegovo stališče avtoritativnih diktatur in režimov ter trdi oblast ni odzgoraj — čeprav je po »Slovencu« absolutna podrejenost ljudi režimom, ki delajo narodom eventualno tudi največje krivice, »dogma«. — Torej je dr. Beneš krivoverec, ker zagovarja demokracijo. — Tako je enkrat »Slovenec« objavil Benešev izjave, svojega mnenja pa ni povedal, niti obsodil govora. Njegovi čitatelji bodo mislili, da je »Slovenec« največji pobornik demokracije. Ta-

Tone Maček:

140

Slučaj Kumberger

Rudar Dežman je samo zaničljivo zamahnil z roko in osramočen odšel s svojim cekrom naprej.

»Salamenske babe, z vami pa res ni dobro česenj zobati,« so se smejali rudarji.

»Ne, ne, zlasti ne pozimi, ko pre-mog nosimo. Če hočete še kaj zvedeti, smo na razpolago.«

»Hvala lepa. V jezikanju imate ve prednost.«

»Če smemo koše nositi bomo menda smele tudi govoriti.«

»Tako je! je pritrdila tovarišica in ženski sta zopet skrivili hrbta, zadeli koša in težko stopali naprej v breg.

Janez je dolgo iskal stanovanje, v katero bi se mogel po poroki vseliti. Poizvedoval je po okolici in pri tovariših. Tudi v upraviteljstvu rudniške ko-

lonije je bil. Rekli so mu, da trenutno ni ničesar na razpolago naj počaka, dokler se slučajno kaj ne izprazni. Pri tem je upravnik natihem zaupal Janezu, da je zvedel da namerava ravnateljstvo v kratkem odpustiti več rudarjev, ker imajo — prevelike gobce; kakor hitro bo kaj izpraznjeno, bo Janeza obvestil. Seveda ga bo to stalo precej truda in besed. S tem je hotel namigniti, da je njegov žep vedno prazen in njegovo grlo vedno suho.

Janez pa ni rekel niti da, niti ne, zahvalil se je za informacije in odšel. Končno je našel pri Kašnerju podstrešno sobico s kuhinjo, iz katere se je prejšnji stanovalec izselil v Zagorje. Plačal je kar pet goldinarjev za en mesec vnaprej. In toliko ga je še stalo, predno se je mogel vseliti: treba je bilo stene sveže prebeliti, sobico je pustil celo poslikati, štedilnik v kuhinji je bilo treba popraviti, v oknih nadomestiti razbite šipe z novimi. Zato pa so mu Kašnarjevi odstopili v svojem vrtu za

dve mizi široko gredo za solato.

Potem pa je rekel Francetu:

»Torej, zadnjo nedeljo pred adventom bom napravil ohcet. Pripravi se. S Senekovičem sem že govoril radi suknje. Dal jo bo na mojo odgovornost.«

France že dolgo ni bil več na Rebri. Pisal je sedaj materi, da prideta z Janezom v soboto zvečer pred zadnjo predadventno nedeljo domu in da bo pri Janezovi poroki njegov tovariš. Zadnji dan sta šla k Senekoviču po sukngo.

»Posodim jo, ampak na tvojo odgovornost, Janez. Vrnjena mi mora biti v istem stanju, kakor jo izročam.«

»Brez skrbi prijatelj, saj jo bo ogrnil samo za pot v cerkev.«

Senekovič je bil star samec, ki je stanoval nad kolonijo v lastni kočici z materjo in sestro. Vsem naskokom zakonajelnih samic se je uspešno ustavljal. Pri tem pa ni bil kak čudaški samotar, ampak veseljak in šaljivec prve vrste

Na vse plese in veselice je hodil, vendar ni mogel nihče trditi, da bi ga videl kedaj pijanega. Bil je zgovoren z vsakomur, vendar se je rad kretal v »boljši« družbi; v gostilni se je vsedel navadno v »posebno« sobo, kjer so se shajali uradniki, učitelji, pazniki in boljši profesijonisti. Niso ga odganjali, ker je bil vedno snažen, dostojno in napol gosposko oblečen. Poznala ga je vsa dolina, v družbi so ga radi videli, vendar med zavednimi in organiziranimi rudarji ni bil posebno priljubljen. O solidarnosti bi mu zaman govoril, o organizaciji pa ni maral nič slišati. Nekateri so ga smatrali za velikega sebičnega, drugi so mu očitali celo podrepištvo, česar mu sicer niso upali naravnost reči, a izhajalo je to najbrž od tega, da se je tako rad družil in iskal prijateljstva s pazniki in uradniki. Opozorjen na to, je odgovoril: »To je sama »lavšija«. Zavidajo mi, da sem vedno bolj oblečen ko drugi. Kdo pa jim brani, nositi boljše suknje?«

ka pisava ni posebno — iskrena, da ne rabimo ostrejša označbe. Zakaj, ali smo za dogmo ali pa za demokracijo. Reklama z Beneševim govorom za demokracijo, za katero nismo, bi bilo farizejstvo. Opravičevanje zabeležbe s »kronisti« eventualno, ne zmanjša dejstva, da sta cerkev in klerikalizem sovražna demokraciji. Spominjamo se še prav dobro slavošpevov nemškemu in avstrijskemu fašizmu — avtoriteti odzgoraj.

Kaj se lahko pripeti ponesrečenemu smučarju. S. Vičič J. iz Litije se je 2. februarja smučal pri vasi Obovno in si zlomil nogo. Dva tovariša sta mu nudila pomoč in ga po triurni hoji prinesla v dolino Višnjo goro. Do zdravnika so imeli še 2 uri hoda, zato so brzojavili ljubljanski rešilni postaji, naj pošlje rešilni avto in oskrbi prevoz v bolnico. **Čuden klub.** Ponedeljkov »Slovenski Narod«, je prinesel žalostno vest, da se je »Klub eksotičnih plitvec za dravsko banovino« prostovoljno razšel. Le škoda, da o tem klubu nič natančnejšega ne pove, kje je imel svoj sedež in svoje sestanke, s čim se je bavil in ali so imeli v njem jastrebi z Ognjene dežele ali papige iz Transvalije večino.

Prebivalstvo Bolgarije. V Bolgariji so imeli 31. decembra 1934 ljudsko štetje. Bolgarija ima 6,084.049 prebivalcev. Leta 1920 jih je imela 4,846.091. Prirastek v dobi od 1920 do 1934 znaša 1,234.958 prebivalcev.

Belgijski nezaposleni delavci pri kralju. V Belgiji v splošnem niso najslabše socialne razmere. Vendar že tudi tam pritiska nezaposlenost. Pred dnevi se je glasila deputacija nezaposlenih pri kralju pod vodstvom s. Vanderveledeja. Na podlagi intervencije bo sestavljen socialni odbor, v katerem bo zastopana tudi socialnodemokratska stranka. Ta odbor preštudira socialne probleme in vzroke, ki so povzročili odpor delavstva zadnje tedne.

Baltiški blok ustanovljen. Baltiške države Estonka, Litva in Letonska so sklenile pakt ter ga prijavi Društvu narodov v Ženevi obenem s prošnjo, da se jih smatra kot celoto in dodeli bloku v komisijah stalno zastopstvo.

Amerika se brani revolucionarjev. V Zedinjenih državah sklenejo zakon, po katerem bo preprečena naselitev revolucionarnih elementov v Zedinjenih državah. Revolucionarne akcije (?), to je, gibanje za gospodarskopolitične izpremembe bo kaznovano kot protidržavna akcija. Obenem bodo Zedinjene države sklenile konvencije z državami glede izgonu neljubih elementov. To in kar se dogaja v Zedinjenih državah, je fašizem.

Kulturni pregled

Knjižnici Delavske zbornice v Ljubljani in Mariboru sta v l. 1934 zopet napredovali. Ljubljanska knjižnica je izposodila 52.253 knjig, to je 1.716 več nego v prejšnjem letu, mariborska pa 35.009, to je 3.885 več napram prejšnjemu letu. Promet v obeh knjižnicah še vedno rase. Tako je ljubljanska knjižnica v letošnjem januarju izposodila 5.608, mariborska pa 3.631 knjig. Knjižnici stalno nakupujeta nove knjige v vseh jezikih, tako da je vedno na razpolago vsa dobra in najmodernejša literatura za vse okuse. Knjige se izposojajo tudi na deželo. Knjižnici sta radi bogate izbire knjig postale tako splošno znani in priljubljeni, da ju obiskujejo vsi najrazličnejši ljudje. Mi želimo predvsem, da bi ju še v večji meri obiskovali tisti, ki sta jim v prvi vrsti namenjeni, to so — delavci in nameščenci. Pri tem opozarjamo še na to, da imajo **brezposelni ob že itak nizki izposojnini še 50 odst. popusta.** V ljubljanski knjižnici dobe delavci tudi legitimacije za polovične karte v opernem in dramskem gledališču.

Kranj

Gostovanje ljubljanske »Svobode« in »Zarje« v Kranju. V nedeljo, dne 17. feb. 1935 bo priredila kranjska podružnica »Svobode« ob 4. uri popoldne v novi, lepi dvorani koncert. Delavski oder ljubljanske »Svobode« bo nastopil z dvema govornikoma zboroma, vmes pa bodo sledile recitacije. Del. godba »Zarja« bo igrala nove delavske komade »Mi vstajamo« in druge. Pevski zbor »Svobode« Kranj bo zapel več lepih pesmi. Vmes bodo solospeli soprana in tenorja, solo na flavto, violino in pozavno. Vabimo že sedaj kranjsko in okoliško delavstvo na to lepo prireditev.

Ljubljana

Javno zborovanje vajencev in vajenk

sklicuje Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani v nedeljo, dne 17. februarja 1935 ob 8. uri dopoldne v veliki dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 22a. Vabljeni so tudi starši in varuhi vajencev in vajenk.

Dnevni red:

Zaščita vajencev in vajeniško vprašanje, in sicer: 1. Delovni čas. Vpeljava 8-urne zaposlenosti in prepoved nočnega in nedeljskega dela. Za izpod 16 let stare pa že tako velja po novem obrtnem zakonu. 2. Nadštevilčni stalež

Slika ljubljanskega konzuma. Ljubljanci porabijo vsak dan 18 do 19 tisoč litrov mleka, za katero plačajo na leto 16 milijonov dinarjev. Toda za porabljeni sladkor so plačali 21 milijonov, za alkoholne pijače

Maribor

VOLILCI, pobrigajte za volilno pravico. Pripravite se vsaj do 21. februarja pri mestnem konskripcijskem uradu, Slomškovo trg 11, ali ste pravilno vpisani v volilnem imeniku. Kdor ni vpisan in do 21. februarja ne bo reklamiral, ne bo mogel voliti dne 5. maja pri volitvah v narodno skupščino.

15 volišč bo pri prihodnjih volitvah v drž. zbor v Mariboru. Od teh odpadejo tri volišča na I., tri na II., eno na III., dva na IV., pet pa na V. okraj. Eno volišče bo rezervirano za uradnike, ki stanujejo izven mesta in opravljajo službo v Mariboru.

1.475 brezposelnih je bilo januarja meseca prijavljenih pri mariborski Borzi dela. To število preseneča tembolj, ker so to le oni brezposelni, ki so se pri Borzi dela vpisali, medtem ko znaša število brezposelnih, ki niso vpisani, gotovo dvakrat toliko. Z vprašanjem brezposelnosti se bodo morali merodajni faktorji prirediti baviti, ker se tega vprašanja ne da rešiti z milodari in malenkostnimi podporami. Tudi pomožne akcije lahko sicer trenutno nekoliko ublažijo položaj, ki se pa v tem večji meri poslabša, čim izostanejo darovi pomožne akcije. Zahteva delavstva mora biti, da se uvede zavarovanje za slučaj brezposelnosti.

Nadaljevanje zdravstvenih predavanj. V sredo, dne 20. februarja 1935 se bo vršilo v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9/II, drugo zdravstveno predavanje »Svobode« in sicer o tuberkulozi. Predaval bo g. dr. Vrtovec. Predavanje bodo spremljale tudi skioptične slike. Pridite v čim večjem številu.

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije, podružnica Maribor, bo obdržala v torek, dne 19. februarja t. l. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9/II svoj

redni letni občni zbor.

Dnevni red: Poročilo odbora; volitev novega odbora, finančne kontrole in delegatov

vajencev in vajenk po obratih. 3. Takajšnja izvedba § 267 obrtnega zakona glede odškodnin. 4. Najmanj trimesečna zaposlitev po dovršeni učni dobi po § 294 obrtnega zakona. 5. Ustanavljanje posvetovalnic za vajence po § 253 obrtnega zakona. 6. Razno. Poročevalca: Jože Berdajs in dr. Celestin Jelenc in vajenci.

Opozarjamo starše na važnost obrtnega zakona za vajence in vabimo zaradi tega k polnoštevilni udeležbi na zborovanju.

pa 39 milijonov dinarjev, torej tri milijone več kakor za mleko in sladkor. Naši delavci in nameščenci pač nimajo toliko denarja za alkoholne pijače?

Hrastnik

Volitve obratnih zaupnikov v kemični tovarni d. d. so se vršile po skrajšanem volilnem postopku, ker so nacionalci pritiskali, da naj se stvori kompromisna lista. Marksisti smo rekli, da gremo na eno listo, pod pogojem, da se mora lista imenovati SDSZJ. Sestavljena je bila iz treh marksistov in dveh nacionalcev. Ti so bili izvoljeni. Na seji dne 23. januarja smo se odločili, da odstopimo marksisti predsednika in tajnika nacionalcem, ker je kandidat za predsednika obljubljal vse mogoče, kako bo zastopal delavce napram vodstvu tovarne in da bo izvajal zaželjene zahteve delavcev. Mi se hočemo prepričati, kaj znajo gospodje, kakšne čudeže znajo delati in koliko bo uspeha. Obljubili ste, gospodje, sedaj pa da vidimo! Za nas pa velja, da moramo v naši tovarni zasidrati našo razredno strokovno organizacijo. — »Delavska Politika« pa bodi naša učiteljica v boju za naše pravice.

Lesce

Morala razkrinkana

Iz Lesca nam pišejo: 27. jan. t. l. je tukajšnja podružnica »Svobode« vprizorila v dvorani narodne šole znano Moškičevsko komedijo »Razkrinkana morala«. Kljub temu, da je mnogo sodrugov in naših prijateljev menilo, da bo izvedba igre zaradi pomanjkanja električnega toka nemogoča, je bil obisk prav dober. Snežni zameti so namreč prekinili tok, vendar je bilo vse pravočasno popravljeno. Ker je bila izvedba prvovrstna in vsebina povsem odgovarjajoča, je bila izražena vesplošna želja, da se naj igra ponovi, da bi mogli videti življenje kapitalistične družbe tudi vsi oni, ki pri prvi predstavi niso bili navzoči. Dvorana je bila rezervirana za 3. t. m. Vendar, ko smo 28. januarja t. l. poslali na ... prijavo, dovoljenja ni bilo, nego je prišlo obvestilo, da se nam ponovitev igre ne dovoli. Kmalu smo dognali, da je vzrok temu odloku pritožba, ki jo objavlja spodaj v celoti. Na razpolago in v neomejeno uporabo nam jo je dal v prepisu g. župnik sam, za kar mu naj izrečemo tu priznanje. Pritožba se glasi:

Krajevni solskemu odboru
v Lescah.

V nedeljo, 27. jan. 1935 je podružnica »Svobode« v Lescah na odru »šole Kraljeviča Andreja« vprizorila igro »Razkrinkana morala« in napovedala ponovitev (za nedeljo 3. febr.).

Ker je ta igra javno prikazovanje vesplošnega preustvovanja proti vstopnini, in obrekovanje in žaljenje in smešenje vseh drugih stanov razen delavcev, prosim nujno kot župnik in zahtevam kot odbornik, da krajevni šolski odbor, kot gospodar šolskega posloja prepove ponavljanje te igre in sploti nadaljnji nastop »Svobode« v šoli! Zakaj?

Ko je »Svoboda« odigrala prvo igro »Rdeče rože«, po nepredvidnosti v naši šoli, se je v seji krajevnega šolskega odbora in v skupni seji družtev v pričlo predstavnikov »Svobode« protestiralo, da bo stranka »Svobode« tudi v šolski dvorani propagirala svoje razredno bojne nauke. Druga njihova igra je bila v tem pogledu neoporečna. Zdaj pa se je že dan pred predstavo slišalo, da bo ta igra še huja kot prva. In je tudi bila! Vidi se, da hočejo strahovati odbor in vse, in da so voditelji popolnoma premeštrani in namerno vprizorili to »igro«, kjer zastopa menda ravno dvanajst prešestnikov in prešestnic in vlačug in se vsi drugi stanovni slikajo kot izkoriščevalci in zapegljivi delavcev in delavk.

Župan in stražnik, predstavnik oblasti, sta povrh tega še v maski in govoru smešni osebi in igri.

Podpisani v figuri župnika osebno nisem prizadet, pač pa se katoliški cerkvi očita onemoglost, ker da v dvatisoč letih ni mogla človeštva moralno in socialno tako preobraziti, kakor si to predstavljajo marksisti.

Upam, da bo že Krajevna oblast storila svojo dolžnost in preprečila nadaljnje skandale v šoli, ki ni bila zidana, in se s tolikimi žrtvami plačuje ne zato, da bi se v njej in v njenem okolišču delavska in obrtniška in kmečka mladina pohujševala.

Lesce, dne 30. jan. 1935.

Župnik

podpis nečitljiv.

Kaj naj rečeš? ... G. župnik omenja protest proti predvajanju razredno-bojnih nauk. Kakšno strašilo neki! Spominjamo se pač, kako je na seji Krajevnega šolskega sveta trdil zastopnik Jadranske straže, češ, da naj se taka igra ne predvaja, ko v Lescah ni delavstvo izkoriščano. Ta gospod je tedaj gotovo pozabil na tukajšnje železno in pletilno industrijo. Naj si kar zdaj ogleda boj za kolektivno pogodbo pri Tovarni verig, kjer se delavstvo bori proti nameravanemu znižanju mezd in za uveljavljanje raznih socialnih političnih zakonov in naredb. Ali ne veste, celo zakonske določbe si moramo uveljavljati z bojem? In da boj ni lahek, kaže dejstvo, da še po treh razpravah pogodba ni podpisana. Kaj smo mar tega krivdi mi, delavci, ki se nočemo ukloniti diktatu?

Torej, ponavljamo: — ponovitev zaenkrat ne bo. Toda mi moramo vzeti to kot vzpodbudo za še živahnejše delo pri naši »Svobodi«, za katero je treba delati z vsemi močmi. Zapomnimo si besede Ivana Cankarja: »Spoznal sem, kod vodi in kam drži

Celje

POZOR, VOLILCI!

Pripravite se takoj pri mestnem magistratu, ali ste pravilno vpisani v volilni imenik!

Reklamacije so dopustne samo še do 21. februarja.

Kdor ni vpisan v volilni imenik, ne bo mogel voliti dne 5. maja pri volitvah v Narodno skupščino.

Splošna delavska strokovna zveza sklicuje za nedeljo, dne 24. februarja ob 9. uri dopoldne občni zbor v Javni kuhinji Delavske zbornice, na kar opozarjamo vse članstvo, s pozivom, da se naj ga polnoštevilno udeleži. Predsednik.

Tovarna Westen zopet na vidiku! Komaj so se zaključila pogajanja za kolektivno pogodbo, že zopet grozi delavstvu z redukcijo ali skrajšanjem delovnega časa pod 32 ur tedensko. Kako bo stvar potekala, bomo poročali. Zaupniki tovarne Westen sklicujejo zato članski sestanek v nedeljo, 17. februarja ob 9. uri v Celjskem domu.

Pevski koncert Svobode, ki se je vršil preteklo nedeljo v nabit polni dvorani Narodnega doma je uspel nad vsa pričakovanja. Pevski zbor Svobode, okoli 40 pevcev, je zopet enkrat pokazal, da je vreden svoje tradicije, pevovodja g. Pregelj pa potrdil sloves svojega imena. Večino pesmi bi morali ponavljati, če bi hoteli zadostiti želji poslušalcev. Ocenio bomo priobčili v eni prihodnjih števil, zaenkrat naj le zabeležimo ta prelep uspeh. Po koncertu so se zbrali člani Svobode, okoli 100 po številu v dvorani Delavske zbornice, kjer so priredili polnoštevni večer dolgoletnemu funkcionarju »Svobode« in drugih naših organizacij, sodruhu Francu Arnsku, ki odhaja po službeni potrebi iz Celja. V toplih in občutenih govorih so se poslovili od njega v imenu Svobode in vseh drugih organizacij ss. Godnik, Vodopivec, Oset, Škorjanc in pevski učitelj g. Pregelj. S. Arnski je bil tudi ves čas zvest čitatelj in sodelavec »Delavske Politike«, zato mu želimo tudi mi iz vsega srca veliko uspeha v novi službi in tako pristranih prijateljev, kakor jih je imel v Celju.

Pripravljani odbor za ustanovitev »Zveze delavskih žen in deklet« je imel večer svojo prvo sejo. Navzoče sodružice so soglasno potrdile nujnost ustanovitve organizacije. Pravila za oblastno dovoljenje so že vložena in pričakovati je v najkrajšem času ustanovni občni zbor. Žene in dekleta, naš program je: **Za boljše socialne razmere žen in s tem naših otrok in mož!**

Za enakopravnost žene v družbi! Proti nezavednosti žen! Žene in dekleta, udeležite se prihodnjega sestanka, ki se vrši 27. t. m. ob 8. uri v Delavski zbornici in videte boste, da je ta organizacija Vaša in Ve morate biti njene!

Dramatični odsek Svobode, podr. Celje pripravlja dve igri, in sicer veseloigro »Navadni človek« in Cankarjev »Romantične duše«. Igri bosta vprizorjeni v marcu.

Svoboda Ljubljana-Vojnik priredi v nedeljo ob 4. uri popoldne koncert. Podružnica je še zelo mlada, zato pozivamo vse sodruge in sodružice iz Celja in okolice, da se udeležijo tega koncerta in s tem podružnico podpro gmotno in moralno. Avtobus tja in nazaj bo stal Din 7.— in naj se interesi prijavijo pri podružnici v Celju.

Trbovlje

Shod Zveze rudarjev v Jugoslaviji. V nedeljo, dne 17. t. m. se bo vršil javni shod tukajšnje podružnice ZRJ, na katerem se bo poročalo o delovanju II. skupine, o akciji za spomladansko zaposlitev rudarjev. Pričetek shoda bo ob 9. uri v dvorani Delavskega doma. Vabljeni vsi rudarji!

Škodoželjnost se slabo izplača. »Slovenec« so bile zadnje volitve obratnih zaupnikov v cementarni drn v peti. Zato je škodoželjno poročal, da se bodo vršile ponovno volitve, kar pa zaenkrat ni res. Delavci v cementarni »krščanskemu Slovincu« priporočajo, da naj bi v bodoče resnico poročal.

Smuška tekma trboveljskega »Prijatelja Prirode«. V nedeljo, dne 10. feb. je priredil »Prijatelj Prirode« skupno s »Svobodo« smuško tekmo s Sv. Planine v Trbovlje. Tekme so se udeležili tudi sodruzi iz Hrastnika. Teren radi komaj zapadlega snega ni bil najboljši. Tekmovalo je 13 sportnikov. Dolžina proge je bila približno 8 km. Vozili so 14 do 22 minut. Prvi je bil Knavs (Svoboda Trbovlje), drugi Ocep (Prii. Prir. Trb.), tretji Pevec (Svoboda Hrastnik), četrtri Anžlovar (Svoboda Hrastnik), S. Anžlovar iz Hrastnika je sicer imel najboljši čas, a je po svoji krivdi zakasnjal na startu 3 minute. S. Majdič mi. si je takoj po startu zlomil obe smučki.

»Prijatelj Prirode« Trbovlje je imel v ponedeljek, dne 11. t. m. občni zbor. Odbor: Dular Alojz, tajnik Tanc Jože, blagajnik Majdič Leopold. Vsi na delo za razmah društva!

Nabirajte člane

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

edina pot do rešitve ljudstva iz tlačanstva, do rešitve kulture iz srednjega bankrota, do rešitve kulturnih delavcev iz sramotne brezposelnosti, iz zaničevanja in ponižanja: edina pot je boj ljudstva — boj za popolno socialno osvobodjenje. Boj za osvobodjenje pa je kulturni boj — in kdor ta boj obrekuje, kdor mu postavlja nečiste cilje, je sovražnik ljudstva in sovražnik kulture. Torej na delo in vsi v Svobodo!

Zavedni leščanski delavci

Ali naj pripomnimo še kaj? K 44. 191

Jesenice

V resnicoljubni krščanski »Delavski pravici« z dne 31. I. t. l. se jeseniški dopisnik v svojem poročilu o konstituiranju delavskega zaupniškega zbora ni mogel vzdržati, da ne bi mimogrede cikalil na novo izvoljenega glavnega zaupnika našega Perkota Venceslava za opazko, da je svak bivšega glavnega zaupnika Mohoriča Franca. Ta opazka je bila seveda neobhodno potrebna. Sicer nas, ki poznamo klerikalne metode, tako cikanje ne preseneča, kljub temu, da je nesramno. S to opazko je dopisnik že tudi odgovoril svojemu sozaupniku, ki je na prvi seji obratnih zaupnikov apeliral na novo izvoljenega glavnega zaupnika Perkota, da naj vse zaupnike enako ovažuje. Prepričani smo, da bo sodr. Perko ta apel — že z ozirom na nesramni napad v klerikalnem lističu — upošteval s tolikšno iskrenostjo, kakor je bil iskreno mišljen apel tistega, ki ga je nagovoril na seji zaupnikov. Klerikalni dopisnik se zelo moti, ako pričakuje, da mu bo s. Perko s svojim delom nudil materijal, katerega bi dopisnik rad, da bi pri hodočilih volitvah obratnih zaupnikov speljal vodo na klerikalni mlin. Poskrbeli bomo, da bomo tudi v bodoče vsak klerikalni, kakor tudi vsak zamah naših nasprotnikov proti nam, parirali tako, kakor zasluži. Prihodnjič bomo odgovorili na članek: »Marksisti proti zakonu o zaščiti delavcev«, v klerikalni »Pravici« z dne 24. januarja t. l. Za danes vprašamo jeseniškega klerikalnega dopisnika samo, če spada tako podtikavanje tudi k njegovim vedno povdarjajočim poštenostim?

Organisti in pokojninski zavod. Pod območje jeseniške občine spadata dve župniji, in sicer Jesenice in Sv. Križ. Tu imajo organista — nimajo pa denarja, da bi za nju plačali premije za pokojninski zavod. Zaostanka je menda že 15.000 Din. In tako se je zaradi teh 15.000 Din vršila v ponedeljek, dne 11. t. m. na jeseniški občini seja občinskega kot upravnega odbora obeh cerkvenih občin in pristojnih faktorjev, ki naj bi ugotovila, če sta cerkvi res tako ubožni, da teh premij sami ne moreta plačati in če naj terjatev plačata cerkveni občini. Reklo se je, da naj se radi ubožnosti cerkva terjatev vzame v proračun občine, kar pa je bilo odklonjeno. Zatem je predlagal dr. Rekar, da naj to gre na breme občine kot posebna postavka v občinskem proračunu za pospeševanje gojitve cerkvenega petja ali podobno. Končno pa je bilo vse to odklonjeno in ugotovljeno, da občinski odbor kot upravni organ cerkvenih občin ni istoveten z obč. odborom kot upravnim organom občine Jesenice in da je stvar slednjega, da o tem sklepa. Vsaka cerkvena občina mora imeti svoj cerkveno konkurenčni odbor, ki po potrebi razpisuje doklade na vernike. Tako je bilo torej sklenjeno, da plačata terjatev obe cerkveni občini skupaj. Zanimivo je stališče JNS večine, ki je bilo tako, da so ga cerkveni predstojniki označili za gentlemenskega, ker bi pri tem stališču tudi drugoverci in brezkonfesionalci pomagali pospravljati dolg katoliških cerkev. — Pokojninski zavod bo pa prispel preko vse revščine do svojih terjatev.

Kristanova »Zvestoba« na odru v Delavskem domu na Savi. Javorniška »Svoboda« bo priredila v nedeljo, dne 17. t. m. na odru v Del. domu na Savi premiero socialne drame »Zvestoba« od Etbina Kristana. Vabimo vse naše sodruge, da si to lepo delo ogledajo. Med odmori svira kovinarska godba. Vstopnina običajna. Posebite prireditev javorniških sodrugov in ne bo Vam žal.

Kino Radio na Jesenicah predvaja v soboto in nedeljo, dne 16. in 17. t. m. ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilm Nj. Vis. Prodajalka. V gl. vlogi Liane Haid in Willi Forst ali tkzv. Poldi. Dodatki običajni. Sledi »Roža iz Pariza«.

Vintgar pri Bledu

Vi vsi, ki hodite tod mimo, pogledite in pomislite... Na zgornjem koncu divje romantične soteske stoji podjetje, ki izdeluje lesene zaboje itd. Svoj čas je v tem podjetju bilo zaposlenih 70 delavk in delavcev, danes še komaj polovico. Lastnik tega podjetja je mladoleten, zato upravlja premoženje varuh, oz. sorodnica tega varuha, neka gospodična. V podjetju so uvedene kazni za vse mogoče prekršaje. Plače pa so poglavje zase. Možem, ki so po deset do trinaest let v podjetju so pred kratkim znižali plače od Din 32 na Din 28, ženske pa zaslužijo itak samo Din 16 na dan. Take socialne razmere vladaju pri vohodu v to našo znamenito sotesko, kamor se hodi v poletni vročini hladit kapitalistično razkošje. — Delavci pri vohodu v Vintgar, Vam pa svetujemo, da dvignete glave, stopite v organizacijo in si izboljšate svoj miserni položaj, obenem pa zagurate boljše bodočnost svojih otrok — Opazovalec.

Šoštanj

Ker se je mladina začela resno zanimati za Delavski pevski zbor »Cankar«, sporočamo vsem, da so. redne vaje vsak torek in petek od 7. do 9. ure zvečer v Zadrugnem domu. Vabimo zlasti tudi vse starejše pevce, da pridejo in pomagajo. Naš delavski pevski zbor bo v kratkem pravi ponos delavstva vse Šaleške doline. Seveda pa ne bomo ostali samo pevci, ampak tudi strokovno organizirani borci za delavske pravice.

»Svoboda«. Dne 2. februarja se je vršil občni zbor naše kulturne organizacije »Svoboda«. Šoštanjsko delavstvo se prebujalo in potrebuje dobre duševne hrane. Naloga »Svobode« v bodočem delovanju bo, da širi med delavstvom marksistično literaturo. V to svrhu bo »Svoboda« preuredila svojo že obstoječo knjižnico. Knjižnica je odprta vsako nedeljo dopoldne, če se bo izkazala potreba, bomo določili ure tudi med delovnimi dnevi. Pozivljamo vse delavstvo, posebno pa funkcionarje, naj posejajo knjižnico. V preteklem letu je najbolj agilno deloval tamburaški odsek. V novi odbor so izvoljeni ti-le sodruzi: predsednik Turk Alojz, podpredsednik Pevcin Franc, tajnik Preinžič Štefan, nam. Podlesnik Franc, blagajnik Povše Jurij, nam. Vodusek Franc (obenem za tamburaški odsek); revizorja pa Windič Blaž in Mlinar Anton; knjižničar Friskovec Vinko.

Guštanj

Lepo uspelo predavanje SMRJ. Minulo nedeljo se je vršilo zborovanje, ki ga je sklicala tukajšnja podružnica SMRJ, ki je v vsakem oziru lepo uspelo. Zborovalci so napolnili prostore gostilne Milonik, kar je najboljši dokaz, da se guštanjsko delavstvo zaveda, da bo le kot organizirana celota lahko uspešno branilo svoje interese. Zborovanje je otvoril agilni predsednik podružnice s. Juh, ki je po uvodnih besedah podal besedo s. Jelenu iz Maribora. Govornik se je v kratkem nagovoru spomnil obletnice krvavega 12. februarja v Avstriji in žrtve klerofašizma. Ta izvajanja so prisotni poslušali stoje, nakar je prešel referent na dnevni red in je v daljšem govoru orisal pravice in dolžnosti, ki jih nudi delavstvu naša socialna zakonodaja. V zvezi s tem je poudaril tudi potrebo močne svobodne delavske strokovne organizacije, važno vlogo delavskega tiska in kulturne organizacije »Svobode«. Izvajanjem govornika so zborovalci ves čas pazno sledili in pritrjevali. Ob zaključku zborovanja se je priglasilo deset novih naročnikov za »Delavsko politiko«. H koncu je govoril še s. Juh, ki je pojasnil, kaj si so ga baš te dni izvojevali guštanjski delavci, organizirani v SMRJ, s sklenitvijo nove kolektivne pogodbe, nakar je zaključil lepo uspelo zborovanje.

Ptuj

Kmečka zaščita. O tem vprašanju je predaval pretekli četrtek s. Šegula. V svojem referatu je statistično prikazal stalno propadanje malih posestnikov. Naša zemljišča so preobljudena, saj pride na 1 kvadratni kilometer 221 prebivalcev, medtem ko na Danskem komaj 37. Govoril je o najnovejših ukrepih vlade, ki hoče pomagati kmetu, uvidevajoč, da le-ta nikakor ne more odplačevati svojih dolgov. Ko se določa cena produkta po višini družabno opravljenega dela, je jasno, da mali kmet s svojim ročnim delom ne more konkurirati veleposestnikom, ki z racionalizacijo poljedelstva lahko vržejo na trg pridelke po nizkih cenah. Naš kmet še vedno dela od zore do mraka ter se njegov davni sen o lepšem življenju ne more nikdar uresničiti, prepri in tožbe zaradi koščka zemlje so na dnevnem redu. Ako ohranimo sedanji način gospodarstva, nima kmet pričakovati nič boljšega. Kmečko vprašanje je samo del vprašanja celotnega gospodarstva in za spremembo tega gospodarstva gre. Načelo je uveljaviti princip dela in odpraviti profit.

Predavanje proti marksističnemu socializmu je bilo zadnjič v Mladici. Predavatelj g. S. je razvijal svojo teorijo v prid nacizmu. Iz njegovih izjavanj smo spoznali, da g. predavatelj predvsem ne loči nauka od gibanja. Če že hoče pobijati marksizem, potem mora dokazati nepravilnost nauka, ne pa gibanja. — O nacizmu je trdil g. predavatelj, da ni sovražnik delovnega ljudstva in hlapec kapitalizma. Ko bi nam bil predavatelj kaj točnejšega povedal o narodnem socializmu, bi se dalo o tem govoriti. Zaenkrat pa ga merimo samo na njegovih učinkih: Uničenje svoboščin, strokovnih organizacij, zaplemba delavskega premoženja, zato pa jačanje kapitalizma, militarizma in imperializma povsod, kjerkoli prihaja nacizem do oblasti. Za te vrste nacizem, za barbarstvo in nasilje, se ogrevajo tudi pri nas mnogi ideologi nacizma. (V Ptuj u. n. pr. so narodni socialisti, ki zahtevajo odpravo volitev obratnih zaupnikov.) Pobijati marksizem, češ, da je protinaroden, pa more samo tisti, ki ne pozna stališča Marxa in Engelsa v narodnem in narodnostnem vprašanju.

Kamnik

Posnemaite! Ob priliki občnega zbora »Delavske knjižnice« v Kamniku dne 2. februarja in Delavskega pevškega društva »Solidarnost« dne 3. februarja so darovali za tiskovni sklad »Delavske politike« ss. Novak Filip Din 10, Leskovec Franc Din 6, Jeglič Anton Din 6, Kyba Rudi Din 4, Trobešek Ant. Din 4, Pregelj Johan Din 5, Zamljen Stanko Din 2, Ipavec Alojz Din 4, Sušnik Johan Din 2, Sitar Rozi Din 4, Lampič Leopold Din 4, Anžič Franc Din 3, Lipnik Oton Din 2, Podbrežnik Johan Din 2, Kocijančič Jože Din 2, Flere Anton Din 5, skupaj Din 75. — Iskrena hvala!

Delavski pravni svetovalec

Trbovlje. (§ 10 zakona o zaščiti delavcev).

Vprašanje: Zaposlen sem kot voznik-hlapec pri industrijskem podjetju, ki zaposluje več kot 15 delavcev. Poleg prevažanja opravljam tudi druga dela, katera vrše drugi zaposleni delavci. Ali smem zahtevati od svojega delodajalca plačilo 50% povška za nadurno delo, če tudi prejmem mesečno plačo.

Odgovor: Ker ste zaposleni v industrijskem podjetju, velja za Vas v zakonu o zaščiti delavcev določeni 8-urni delovni čas. Vi opravljate take posle, ki so v zvezi s celotno organizacijo podjetja, tako da je mogoče tudi Vas smatrati kot industrijskega delavca in ne kot kmetijskega hlapca ali voznika. Vsled tega Vam mora Vaš deloda-

jalec plačevati vse delo preko 8 ur dnevnost s 50% višje kot redno delo.

Prejemanje mesečne plače ne izključuje Vašega zahtevka za plačilo nadurnega dela. Ako pri sklepu službene pogodbe delovni čas splah ni bil dogovorjen, potem imate pravico zahtevati, da Vam delodajalec plača nadurno delo s 50% povškom, ako pa je bilo pri Vašem vstopu v službo rečeno, da morate delati 8 ur dnevno, Vam mora plačati delodajalec še normalno plačo in 50% povška k tej plači.

Svoje zahtevke morete uveljavljati potom sodišča, vendar le samo za dobo 3 let nazaj. Ostali zahtevki so zastarani.

SPORTNA RUBRIKA

SK Grafika, Ljubljana. Redne seje u. o. se vrše vsak ponedeljek ob 20. uri v Grafičnem domu. — Člane smučarske sekcije opozarjamo na R. Kumpovo knjigo: »Smučanje«. Kdor se za to knjigo zanima, naj se javi pri klubu, da se knjige skupno naroče radi odbrivne popusta.

I. tajnik LNP-a podal demisijo. Vsled službene prezaposlenosti je podal demisijo na mesto prvega tajnika s. Stanko ter je bila ta demisija na zadnji seji upravnega odbora sprejeta. Za tajnika I je kooptiran v odbor g. Runtič.

Občni zbor S. K. Retja v Trbovljah se je vršil dne 3. februarja ob veliki udeležbi aktivnega članstva. Navzoči so bili tudi predsednik Okrožnega odbora in predsednik občine s. Klenovšek Jakob, ki je član Retja. Dalje zastopniki Amaterja, Bostič in Stepišnik, Dobrne Kuhar in Puntar. Občni zbor je vodil Krlhlikar, ki je podčrtal težke prilike, ki jih je moral preživeti S. K. Retje v letu 1934. Na to so sledila izčrpana poročila tajnika, blagajnika, gospodarja in načelnikov sekcij. Poleg nogometne sekcije, ki se je plasirala v prvenstveni tabeli trboveljskega okrožja na prvo mesto, se je med letom ustanovila smučarska in šahovska sekcija. Občni zbor je sprejel vsa poročila in dal absolutni odbor, pohvalo blagajniku in zahvalo upravnemu odboru. Sledila je volitev novega odbora, ki je naslednji: Častni predsednik Klenovšek Jakob, predsednik občine, predsednik Vozelj V., podpredsednik Zažar K., tajnik I. Krlhlikar Ž., tajnik II. Zdovec S., blagajnik Lavrič M., namestnik Erjavec F., gospodar Prašnikar R., nam. Kralj F.; revizorja Saje A., Knaus J. Načelnik nog. sekcije Abram J., smuč. sekcije Knaus J., šahovske sekc. Hrovat I., odborniki Golob F., Mrežar A., Aškerc E. Kazenski odbor Ganter T., Klemen T., Skoberne M. Uprava igrišča: Grabenc K. in Kočar A. Pri sluzajnosti je povzel besedo s. Klenovšek. Želel je, da bi

se delavski klubi že enkrat zbudili in se združili v močni delavski klub, ki bi bil ponos vsem klubom v dravski banovini. Tu imamo tri del. klube, ki životarijo, ker za tri res ni niti delokroga, niti finančnih sredstev sredi naše revščine. Pritrdilno sta govorila tajnik Krlhlikar, Kuhar od S. K. Dobrne, Bostič, zastopnik Amaterja pa je izjavil, da njegov klub ne čuti potrebe za fuzijo, radi slabih razmer, pač pa želi vso članstvo Amaterja, da se združi v en delavski klub. Končno je bil sprejet predlog Kuharja, da se skliče sestanek vseh klubov in tam razpravlja.

DSK »Hrastnik«. Delavski sportni klub »Hrastnik« bo priredil smučarsko tekmo v nedeljo, dne 24. t. m. Udeležje se je lahko člani kakor tudi nečlani. Vsi bodo imeli priliko tekmovati izven konkurence. Pojasnila daje Drolc. Podrobnosti bodo še objavljene v »Delavski Politiki«. — SPD. Pri smučarski tekmi v nedeljo, dne 10. t. m. z Mrzlice na Hrastnik so prvo, drugo in četrto mesto zasedli naši člani.

SK »Svoboda«, Maribor

Izlet s sankami priredi nogometna sekcija v nedeljo, 17. t. m. na Dravsko polje. Vendar le v slučaju, da bo vreme odgovarjalo. Če bo na cestah brozga, se izlet ne bo vršil. Start točno pol 2. uri popoldne od igrišča »Železničarja« na Tržaški cesti.

Če delavci stavkajo na Kitajskem.

V rudniku Fušun na Kitajskem je stopilo v stavko 2300 delavcev. Med delavstvom in policijo je prišlo do spopadov, pri katerih je bilo 86 delavcev ustreljenih in 60 ranjenih. Razentega je policija zaprla nad 500 rudarjev.

Ne bojte se zime!

Dobro oblečen človek je zaščiten proti mrazu. Naše nizke cene omogočajo vsakomur, da se dobro obleče.

OBIŠČITE NAŠE PRODAJALNE.

TIVAR-obleke